

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg in verband met de verbreding van de doelgroep (werkenden in plaats van met werkloosheid bedreigde werknemers)

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

- Mensen die zich willen ontwikkelen om aan het werk te komen, aan het werk te blijven, door te stromen of in de functie breder inzetbaar te zijn. Praktijkleren in de derde leerweg, waarbij ook een deel van een mbo-opleiding kan worden gedaan geheel/grotendeels tijdens het werk (resultierend in een mbo-certificaat of praktijkverklaring als onderdeel van een mbo-verklaring), biedt vooral kansen aan mensen die beter leren door te doen en/of kortdurend of stapsgewijs willen leren, onder wie mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie door bijvoorbeeld het ontbreken van een startkwalificatie.
- Bedrijven of organisaties die willen investeren in de ontwikkeling van medewerkers. Met name die bedrijven en organisaties die voor hun bestaan voornamelijk afhankelijk zijn van middelbaar opgeleide beroepskrachten. Scholing draagt bij aan het verkrijgen van voldoende gekwalificeerd personeel, het vergroten van de arbeidsproductiviteit en de motivatie van werknemers.
- UWV en gemeenten krijgen met praktijkleren in de derde leerweg meer mogelijkheden om werkzoekenden sneller en meer duurzaam toe te leiden naar werk. Bij praktijkleren in de derde leerweg vindt immers het leren plaats op een praktijkplaats/leerbaan. Daarmee wordt de uitkeringsduur verkort en wordt nieuwe uitkeringsafhankelijkheid voorkomen.
- Een grotere vraag naar praktijkleren in de derde leerweg door voornoemde belanghebbenden resulteert in een groter opleidingsaanbod van mbo-instellingen, wat hun rol/positie bij een leven lang ontwikkelen voor volwassenen vergroot.

b) Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

- Sociale partners en sectoren die de belangen van werkgevers en werknemers vertegenwoordigen.
- Gemeenten, UWV en (partijen in de) arbeidsmarktregio's die praktijkleren in de derde leerweg (willen) inzetten voor arbeidstoeleiding van werkzoekenden.
- MBO Raad en NRTO die de belangen van mbo-instellingen vertegenwoordigen.
- De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) die bedrijven en organisaties informeert over de verschillende mogelijkheden van praktijkleren in het mbo, waaronder ook die in de derde leerweg, hen erkent als leerbedrijf en nieuwe mogelijkheden ontwikkelt om delen van mbo-opleidingen te doen in de derde leerweg.
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg uitvoert en als zodanig ook contact onderhoudt met werkgevers die hier gebruik van (willen) maken.

c) Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken ?

- Met RVO en SBB vindt periodiek overleg plaats over de uitvoering van praktijkleren in het mbo en specifiek de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg.
- Met een aantal (maatschappelijke) tekortsectoren zetten SZW, OCW en SBB momenteel in op de ontwikkeling en implementatie van sectorale ontwikkelpaden om middels scholing, waaronder praktijkleren in de derde leerweg, de instroom van nieuwe medewerkers en de doorontwikkeling van medewerkers te vergemakkelijken. In dat kader komen ook de (on)mogelijkheden voor financiering van de verschillende kostencomponenten ter sprake, waaronder de kosten van de praktijkplaats/leerbaan en de tegemoetkoming die kan worden verkregen op grond van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg.
- Sociale partners, VNG, Divosa, UWV, MBO Raad, NRTO en SBB zijn betrokken bij de zogenaamde hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur. De inzet op scholing/sectorale ontwikkelpaden/praktijkleren in de derde leerweg/(het budget voor) de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg maakt hier ook onderdeel van uit.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem (waar de wijziging van de regeling zich op toespitst)?

- Nog weinig werkgevers investeren in de mogelijkheid om nieuwe of bestaande medewerkers een deel van een mbo-opleiding in de derde leerweg te laten doen op de werkvloer. Dit belemmert de bijdrage die scholing via praktijkleren in de derde leerweg kan bieden aan het re-integreren van werkzoekenden, het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van (kwetsbare) werkenden, de aanpak van krapte en een leven lang ontwikkelen.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

- De (juridische) mogelijkheid om een deel van een mbo-opleiding in de derde leerweg te doen is nog relatief nieuw en daarmee zijn de beschikbare opleidingsmogelijkheden en de bekendheid ervan nog beperkt.
- De bijkomende kosten werken belemmerend. Werkgevers kunnen ook nauwelijks gebruik maken van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg, bedoeld om de werkgever een tegemoetkoming te bieden in de kosten voor het realiseren van de praktijkplaats/leerbaan. Deze is opgesteld als uitvloeisel van het steun- en herstelpakket dat de economische en maatschappelijke gevolgen van het coronavirus beoogde te beperken. Gezien de oorsprong van de regeling is de doelgroep beperkt tot mensen die hun werk dreigen te verliezen en werkzoekenden (ziet dus niet op werkenden).

c) Wat is de omvang van het probleem (waar de wijziging van de regeling zich op toespitst)?

- Een inschatting van de omvang van de doelgroep nieuwe en bestaande werkenden voor wie praktijkleren in de derde leerweg ingezet kan/zal worden, is niet te geven.
- Met de ontwikkeling en implementatie van sectorale ontwikkelpaden, mede als onderdeel van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, beogen SZW, OCW, SBB en een aantal (maatschappelijke) tekortsectoren komende jaren een impuls te geven aan de inzet van praktijkleren in de derde leerweg. In 2023 is een start gemaakt met het Ontwikkelpad kinderopvang, gevolgd in 2024 door in ieder geval de sectoren zorg, techniek/bouw/energie en groen. Gezien de gezamenlijke inzet op zowel ontwikkeling als implementatie is het de verwachting dat vooral werkgevers uit deze sectoren voor nieuwe en bestaande medewerkers gebruik zouden willen maken van praktijkleren in de derde leerweg.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

- Zie de vorige antwoorden. Een evaluatie van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg heeft nog niet plaats gevonden.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

- Zie het antwoord op a.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

- Bijdrage aan het re-integreren van werkzoekenden
- Bijdrage aan het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van (kwetsbare) werkenden
- Bijdrage aan de aanpak van krapte in (maatschappelijke) tekortsectoren
- Bijdrage aan een leven lang ontwikkelen

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

- SDG 4: goede kwaliteit onderwijs voor iedereen, een leven lang ontwikkelen
- SDG 8: kwalitatief goed werk, duurzame inclusieve economische groei
- SDG 10: ongelijkheid tegengaan, non-discriminatie, gelijke kansen

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren

- Samenwerken en faciliteren op de juiste schaalgrootte: Met de huidige inzet op sectorale ontwikkelpaden vergroten we de mogelijkheden voor praktijkleren in de derde leerweg op sectoraal niveau in samenwerking met werkgeversorganisaties, vakbonden en O&O-fondsen en stimuleren en faciliteren we de implementatie ervan op regionaal niveau in samenwerking met de partners in de arbeidsmarktregio's.
- Het bieden van een tegemoetkoming in de kosten voor werkgevers.

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

- Het bieden van een tegemoetkoming in de kosten voor werkgevers, onder meer door verbreding van de doelgroep van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg: werkenden in plaats van met werkloosheid bedreigde werknemers.

c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

- Input: subsidie voor werkgevers
- Throughput: werkgevers ontwikkelen nieuwe en bestaande medewerkers via praktijkleren in de derde leerweg en vragen subsidie aan bij RVO
- Output: nieuwe en bestaande werknemers hebben zich ontwikkeld via praktijkleren in de derde leerweg
- Outcome: instroom nieuwe medewerkers, behoud medewerkers, bredere/productievere inzet medewerkers, doorstroom medewerkers
- Impact: zie 2a

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Mens:

- Onderwijs/opleiding: nieuwe en bestaande medewerkers worden in staat gesteld zich te ontwikkelen.
- Inkomen: nieuwe en bestaande medewerkers worden in staat gesteld een (hoger) inkomen te verdienen.
- Subjectief welzijn: ontwikkeling draagt bij aan de motivatie, succesbeleving van mensen.
- Gelijkheid: scholing via praktijkleren in de derde leerweg past goed bij mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt en vergroot hun kansen op (beter) werk.

Maatschappij:

- Economisch kapitaal: draagt bij aan arbeidsinschakeling, behoud van werk, verhoging arbeidsproductiviteit.
- Sociaal kapitaal: draagt bij aan een inclusieve samenleving.

b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

- Internetconsultatie
- Uitvoeringstoets RVO

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

- Het bieden van een tegemoetkoming in de kosten voor werkgevers door verbreding van de doelgroep van de Subsidieregeling praktijkleren in de derde leerweg: werkenden in plaats van met werkloosheid bedreigde werknemers.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

- Doeltreffendheid: verbreding van de doelgroep van de subsidieregeling past bij de beleidsdoelen waaraan praktijkleren in de derde leerweg beoogt bij te dragen. Met de verbreding van de doelgroep sluiten we tevens aan bij de doelgroep van de Subsidieregeling praktijkleren van OCW, waarmee werkgevers onder andere een tegemoetkoming kunnen krijgen voor het realiseren van een praktijkplaats/leerbaan in de beroepsbegeleidende leerweg. Daarmee dragen we bij aan congruent beleid en meer eenduidigheid richting werkgevers.
- Doelmatigheid: er zal sprake zijn van enige vorm van dead weight loss; de subsidie zal ook gebruikt worden door werkgevers die ook zonder een bijdrage in de kosten een praktijkplaats/leerbaan zouden bieden.
- Uitvoerbaarheid: De wijziging van de regeling kan consequenties hebben voor de uitvoerbaarheid en de regeldruk. Als het aantal subsidieaanvragen toeneemt door verbreding van de doelgroep, is om een rechtmatige subsidieverstrekking te kunnen waarborgen uitwisseling van gegevens over onderwijsdeelname noodzakelijk tussen de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) als uitvoerder van de regeling en de Dienst Uitvoering Onderwijs. Hierdoor zal RVO naar verwachting minder gegevens ter controle hoeven uit te vragen bij subsidieaanvragers, wat een positief effect heeft op de administratieve lastendruk voor werkgevers. Een uitvoeringstoets is gevraagd aan RVO en DUO.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

- Er is geen onderbouwde inschatting te maken van het verwachte aantal aanvragen. Daarmee is er risico op onderuitputting van het subsidiebudget bij weinig aanvragen of het naar beneden moeten bijstellen van het uit te keren subsidiebedrag aan werkgevers bij een hoger aantal aanvragen dan ingeschat/passend bij het beschikbare subsidiebudget.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

- Het gebruik van de subsidieregeling wordt gemonitord door RVO. Evaluatie vindt plaats bij beëindiging van de regeling in 2026.

